

Oponentský posudek doktorské disertační práce, kterou vypracoval

Ing. Mehmet AYAS

na téma

INVESTIGATION OF FLOW AND AGITATION OF NON NEWTONIAN FLUIDS

Podle článku 32, odst.1 studijního a zkušebního řádu ČVUT v Praze má disertační práce splňovat následující požadavky: *Disertační práce je výsledkem řešení konkrétního vědeckého nebo uměleckého úkolu; prokazuje schopnost doktoranda samostatně tvůrčím způsobem pracovat a musí obsahovat původní a autorem disertační práce publikované výsledky vědecké nebo umělecké práce nebo výsledky přijaté k uveřejnění.*

Lze konstatovat, že tento požadavek práce splňuje. Je zpracována v tištěné formě na 140 stranách s 1 přílohou. Obsahuje původní zveřejněné výsledky, z nichž 4 jsou evidovány ve WOS.

Další požadavky, shrnuté v odst.2-5 studijního a zkušebního řádu se týkají rámcových formálních pravidel, a lze konstatovat, že byly rovněž splněny.

Oponent je povinen vyjádřit se k následujícím bodům:

Dosažení v disertaci uvedeného cíle.

Dva různé, avšak související cíle práce jsou uvedeny ve 2. kapitole na str. 62-63. Lze konstatovat, že tyto cíle byly splněny.

Úroveň rozboru současného stavu v disertaci řešeného problému.

Práce je opřena o rešerši, čítající 83 položek. Týkají se především klasické teorie laminárního proudění a disertant řeší otázku její širší použitelnosti. Druhá část jednoznačně vede k numerickému řešení a k praktickému shrnutí jeho výsledků.

Teoretický přínos disertační práce.

K prvnímu tématu disertant našel jednoduchý avšak velmi přiléhavý empirický lineární vzorec pro odhad tlakové ztráty při proudění kapaliny, řídicí se mocninovým reologickým modelem, v kanálech nekruhového průřezu. Ověřil jeho vhodnost na poměrně široké škále geometrických konfigurací porovnáním s výsledky numerického řešení vlastními i přejatými z literatury.

Druhá část se věnuje novému typu on-line mixeru, vyvinutému na pracovišti. Jde o geometricky poměrně komplikovanou soustavu s pohyblivými částmi. Zde se disertant zaměřil na numerické modelování v prostředí ANSYS FLUENT. Výsledkem je vyvinutá metoda, umožňující pro daný typ aparátů určit vliv geometrických parametrů na příkon míchadla a na smykové rychlosti, jimž je protékající kapalina podrobena. Výsledky jsou konfrontovány s experimentem.

Praktický přínos disertační práce.

Úvahy o proudění v kanálech nekruhového průřezu mohou posloužit těm, kdo potřebuje rychlý odhad výsledků bez nutnosti numerického řešení. Naproti tomu studie o míchání složitým mechanickým zařízením ukazuje potenciál numerické metody poznat i detaily proudění, experimentálně obtížně dostupné.

Vhodnost použitých metod řešení a způsob jak byly použité metody aplikovány.

Zatímco těžištěm první částí je konvenční hraní s matematickými vzorečky, druhá část již je krokem do zcela nové problematiky, zvládnutelné jen s použitím pokročilého software. Ocenit lze odstavce o konvergenci výpočtu a o chybách.

Zda doktorand prokázal odpovídající znalosti v oboru.

Doktorand se orientuje v problematice hydrodynamiky laminárního proudění neneutonských kapalin a je schopen řešit i netriviální úlohy s využitím výpočetní techniky.

Formální úroveň práce

Požadavky fakulty, týkající se struktury práce, jsou beze zbytku splněny.

Práce je sestavena trochu nepřehledně. Je to na škodu věci, protože samotný přínos disertanta je nutno hledat rozptýlený v textu.

Práce je sepsána v angličtině na srozumitelné úrovni. Pro publikaci by bylo nutno místy upravit syntax.

Obrázky jsou nejednotné a občas přesahují rámec textu.

Náměty k diskusi a připomínky

- Disertant by měl deklarovat svůj osobní podíl na experimentálních a výpočetních pracích.
- Nejslabší stránkou práce je nesystematičnost; sice potřebná fakta jsou k nalezení, avšak vcelku disertace není sepsána jako pohodlné sdělení pro čtenáře.
- Přehlednosti nepřispívá zařazení některých odstavců (např. z reologie a rotační viskozimetrie), které se již dále nevyužívají.
- Postrádám úvahy o dalších možných aplikacích výsledků a náměty pro další výzkum.
- U některých symbolů není jasné, kde je obecná definice, kde veličina lokální platnosti nebo produkt korelací.
- Seznam symbolů je řazen nesystematicky.
- Jednokonstantová korelace tlakové ztráty a průtoku (pomocí C nebo λ) je vhodná jen pro viskometrické toky, kde je známo rozložení τ na stěnách. Jinak neumožňuje přiřadit měřeným datům správnou dvojici smyková rychlost – tečné napětí. Pro mocninovou kapalinu to ale příliš nevádí.
- Herschel-Bulkley model je interpolační formule. Pro extrapolace je použitelný jen se značnou opatrností.
- Výsledky numerických výpočtů v grafech 3-15 působí nepříliš důvěryhodně. Čím to lze vysvětlit?

Závěrečné vyjádření.

Zvolený námět práce spadá do oboru „Konstrukční a procesní inženýrství“. Výzkum vyžadoval od doktoranda dostatek samostatnosti v řešení vědeckého problému, především na teoretickém a výpočetním základu, což předložená práce jednoznačně dokládá.

Práci jsem prostudoval a shledal jsem, že splňuje požadavky studijního řádu ČVUT i vyhlášky FSI a proto ji doporučuji přijmout k obhajobě jako základ řízení pro udělení akademického titulu doktor (PhD).

V Ostravě dne 27. 10. 2021

Prof. Ing. Kamil Wichterle, DrSc., Dr.h.c.